

Góðu tjóðveldisfólk – góðu summargestir.

Fyrst vil eg senda eina stóra takk til øll tykkum, ið hava tikið stig til hesa summarstevnu.

Tað eru tiltøk sum hesi, ið geva m.a. íblástur, samleika og samanhold...nakað, ið hevur so ómetaliga stóran týðning fyri eina tjóðveldisrørslu.

Gleði meg til at njóta restina av degnum og kvøldinum saman við tykkum.

Men fyrst til nøkur orð, ið vónandi kunnu vera til íblástur ...

Lítið er vakurt - Small is beautiful !

Vit kenna helst øll orðafellið - Big is beautiful – ið ofta er at lesa eitt nú á T-shirts og øðrum. Hetta eru orð, ið sanniliga eisini kunnu verða flutt yvir í aðrar týðningar.

Stórar fyritøkur.

Stórar almennar fyrisitingar.

Stórar inntøkur.

Stór lond.

Stórdriftsfyrimunir ...

Tað er eisini veruliga so, at fólk flest meta, at stórt – merkir stórar fyrimunir – big is beautiful !

Tí leiðir hetta okkum ofta til, at tað umvenda er ein vansi ... ein forðing.

Lítill fyritøka.

Lítill almenn fyrisiting.

Lítill inntøkur.

Lítið land.

Smádriftsvansar ...

Mett verður ofta, at ”small is not beautiful”. Men so er ikki.

Lítið kann avgjørt vera vakurt og ikki minst ein kempi fyrimunur !

Satt at siga er tað, at vera eitt lítið land ein sera stórir fyrimunur – um vit megna at síggja hetta og gagnnýta hetta.

Smádriftsfyrimunir eru eitt fyribrigdi, ið vit ongantíð hoyra um, men sum er ein veruleiki.

Hugsi tykkum hvussu nógv lættari og skjótari tað er fyri okkum, at tillaga ein stovn, eina fyritøku, eina siðvenju – enn um alt hevði eina stódd, ið var 100 ella 1000 ferðir størri ?

Samsvarar við, at tað er lættari at broyta kós við í einum 6-mannafari enn einum stórum cruise skipi.

Umbyggja eini 100 fermetur hús – í staðin fyri eitt 10.000 fermetra hotell.

...

Tó so – tað eru sjálvandi grundskipanir, ið skulu til fyri at reka eitt samfelag, ið krevja eitt minsta tal av starvsfólkum – uttan mun til stødd av landi – og her kann ein vansi finnast í at vera lítið heldur enn stórt land.

Men velja vit loysnir, ið støðugt taka atlit til, hvør uppgávan er – heldur enn bert at avrita – kopiera – loysir frá samfeløgum, ið eru 100 ferðir størri enn Føroyar – ja, tá gerst við eitt møguligt at skipa eitt samfelag við høgum tænaustøði samstundis sum hetta er fleksibult og kappingarført í mun til londini rundanum okkum.

...

Men um hetta skal eydnast er neyðugt við sera dugnaligum politikarum og embætisverki. Og ikki minst eitt tætt og gevandi samanspæl millum hesi.

Og her skal broyting til. Tí higartil hevur verið tosað um tørvin á eini røð av nýskipanum og umskipanum, uttan at nakað er hent í longri tíð - áratíggir innan summi øki. Og vit hava ikki tíð at bíða longur ...

Støðugt færri í arbeidssørum aldri verða til at rinda fyri støðugt fleiri í pensjónsaldri.

Samstundis eru krøvini til tænaustur størri enn nakrantíð – og sum um tað ikki var nokk hava vit eitt undirskot á hálva mia. kr. og hyggja vit at samansetingini og gongdin í fólkatálinum í Føroyum talar hetta sítt týðiliga mál.

Við verandi gongd skulu vit ikki vænta fólkaøkstur – men heldur minking – í framtíðini ... og hetta byggir ikki land - tvørturímóti.

Tí er neyðugt við so nógvum góðum fólki sum møguligt á Løgtingi, í Landsstýri, í fyristing, á stovnum, í vinnulívinum, kring alt landið og ikki minst í Tjóðveldi, ið saman kunnu venda kósini og stíla ímóti framburði og fólkaøkstri.

...

Nógv ítøkilig mál kundu verið tikin upp her, men fari at goyma hesi til eina aðru ferð.

Havi her hug til at undirstrika, at um vit ynskja at skipa okkara samfelag soleiðis, at tað gerst eitt sjálvberandi samfelag har øll hava tað gott – mugu vit í nógv størri mun fokusera uppá tað sum vit kunnu – heldur enn tað, sum vit ikki kunnu.

Kann ikki vera endurtikið nóg ofta:

Fokus á tað sum við duga – ikki tað sum vit ikki duga

Vit eru so góð til at siga:

- Vit eru ov fá
- Vit liggja ov langt burturi
- Vit duga ikki nóg væl

Hetta er hugburður, ið bert kyndir undir einum eldi, ið hevur niðurbreðir sjálvsálit og sjálvsvirði okkara.

Um vit heldur gerast góð til at siga:

- Vit eru fá og hetta gevur okkum stórar fyrimunir tí vit skjótt kunnu tillaga okkum broyttar fyrirtreytir
- Vit liggja í ríkasta parti av heiminum og mitt millum bæði amerikanska og evropeisku marknaðirnar
- Vit duga so ómetaliga væl eina røð av tingum og hava millum best útbúgvnu fólk í heiminum
- Vit hava eitt tað vakrasta landið í heiminum.

Og hartil týðandi og alneyðugt at vit læra okkum í nógv størri mun at brúka styrkir okkara

Og síggja avbjóðingar – ikki forðingar - fyri at røkka okkara málum.

Forðingin er bert í høvdum okkara.

Avbjóðingarnar liggja beint til høggrabein at loysa.

Gott fyrireikingarbeiði, góð samstarvsevni og ikki minst greið mál.

...

Og nú vit tosa um mál.

Pál og mál. Ríma – ikki uttan orsök. Tí hann hevur um nakar prógvað, at um tú bert setir tær mál og arbeiðir miðvíst fyri at røkka hesum, so er møguligt at røkka sjálvt tí, ið tykist ómøguligt. Ein verulig fyrimynd.

Hugsi tykkum um vit øll – hvør eftir førimuni – hvør sær og serliga saman settu okkum mál og arbeiðdu fram ímóti hesum – við sama eldhuga sum Pál - hvørji mál høvdu vit tá ikki rokkið ?

- Skúlanýskipan, kommununýskipan, sameindum heilsuverki og pensjónsnýskipan ? Ja.
- Nýggjum vinnupolitikki og fiskivinnunýskipan ? Ja.
- Virðilig kor til fólk við serligum tørvi og avbjóðingum ? Ja.
- Einum sjálvberandi búskapi ? Ja.
- Og einum sjálvstøðugum Føroyum ? Ja.

Ongi av hesum málum eru ómøgulig at røkka. Ongi av hesum málum áttu at tikið 30 ár at loysa.

Talan er fyrst og fremst um, at nøkur fólk síggja forðingar heldur enn avbjóðingar.

Og um nakar kann bróta niður hesar forðingar – so eru tað vit øll, ið eru her í dag.

Latið okkum tí ganga á odda at bróta niður forðingar, við at vísa á loysnir og samstarvsvegir og greið mál.

...

Vit kenna øll hvat hendir um vit lata ein kavabólt fara á rull – hesin gerst bara størri og størri – og at enda er ikki gott at standa í vegin.

Tað sum hendir í løtuni er, at vit hava sent eina røð av kavabóltum á rull – innan alskyns samfelagsøki – og heldur enn at støðga hesum og nýta teir at byggja eina vakra og virkna kavaborg har øll kunnu húsast væl, so rulla kavabóltarnir avstað og gerast størri og størri trupulleikar og vansar fyri okkum øll og fyri samfelagsmenning.

Jú, størri hesir kavabóltar verða, jú trupulari verður eisini at tillaga hesir til okkara kavahús – tá komið verður hartil at ynskt verður at byggja land.

Latið okkum tí fáa skipað eina leiðslu í hesum landinum, ið til fullnar megnar at støðga kavabóltunum, ið farnir eru á rull. At forma hesar til, og síðan seta hesar saman til eitt vakurt, virkið og veruligt hús, har allir føroyingar kunnu húsast undir góðum og javnbjóðis umstøðum.

Heldur í dag enn í morgin.

...

Nú vit eru á skótastaðnum her á Selatræð í dag er hóskaði at enda við nøkrum orðum eftir stovnanarum av altjóða skótarørsluni Robert Baden-Powell:

”We never fail when we try to do our duty - we always fail when we neglect to do it.”

Vi hesum orðum vil eg ynskja okkum øllum eina góða summarstevnu

– og annars boða frá, at eg havi játtað at stilla upp til komandi løgtingsval fyri Tjóðveldi – og geva mítt íkast til, at vit røkka nærri einum framkomnum og sjálvbjargnum Føroyum. Gera mítt til, at vit venda Føroyum frá at vera afturúrsgilt til at verða flaggskip.

Góða summarstevnu !